

PORT OF MOERDIJK

JAARVERSLAG

2019

HAVENBEDRIJF MOERDIJK N.V.

Jaarverslag

2019

Vastgesteld door de directie

op 17 april 2020

F.J. van den Oever

Directeur

Inhoudsopgave

I.	VOORWOORD DIRECTIE	3
II.	VERSLAG VAN DE RVC	4
III.	PROGRAMMA COMMERCIELE EXPLOITATIE	6
	<i>Exploitatie droog</i>	6
	<i>Exploitatie nat</i>	7
IV.	PROGRAMMA RUIMTELIJKE ONTWIKKELING, MILIEU EN DUURZAAMHEID	9
	<i>Ruimtelijke ontwikkeling</i>	9
	<i>Milieu</i>	10
	<i>Duurzaamheid</i>	11
V.	PROGRAMMA VEILIGHEID & HAVENMEESTER	13
	<i>Veiligheid</i>	13
	<i>Havenmeester</i>	14
VI.	PROGRAMMA INFRASTRUCTUUR EN BEHEER	17
	<i>Infrastructuur</i>	17
	<i>Beheer nat</i>	18
	<i>Beheer droog</i>	19
VII.	PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING	21
	<i>Bestuur, Strategie en Public affairs</i>	21
	<i>Juridische zaken</i>	22
	<i>Financiën</i>	24
	<i>Communicatie</i>	24
	<i>Personeel en Organisatie</i>	25
	<i>Informatisering en Automatisering</i>	27
	<i>Facilitaire zaken</i>	28
VIII.	BIJLAGEN	30
	<i>Facts & Figures</i>	30
	<i>Personalia en nevenfuncties Directie en Raad van Commissarissen</i>	34
	<i>Organigram</i>	37

N.B. Vanwege afrondingen van bedragen kunnen afrondingsverschillen in de tabellen van dit jaarverslag staan.

I. Voorwoord directie

2019 was na een vliegende start toch een jaar waarin we *pas* op de plaats moesten maken. Ondanks een grote en aanhoudende belangstelling voor ons haven- en industrieterrein, zowel voor vestiging van nieuwe bedrijven als voor nieuwe ladingstromen, zorgden de onzekerheid over de Brexit en de grote gevolgen van de uitspraak van de Raad van State over de stikstofaanpak voor stilstand. Het Logistiek Park Moerdijk staat bij uitspraak van de Raad van State, op moment van schrijven, on hold tot in ieder geval mei 2020, maar ook grote investeringen in de industrie en nieuwe shortsea lijnen werden uitgesteld of zelfs afgeblazen. En niet alleen deze investeringen, maar ook investeringen in duurzaamheids-projecten liggen helaas stil. Deze nog steeds voortdurende onzekerheden zijn slecht voor het ondernemers- en vestigingsklimaat in Nederland en dus ook in Moerdijk.

Dat zien we ook terug in de cijfers van onze haven en met name in de binnenvaart. Zowel het aantal schepen dat onze haven heeft aangedaan, als de tonnage is gedaald. De teller is blijven steken op 16,6 mio ton een overall daling van 8,6%. De binnenvaart neemt daarvan, vooral door de grote daling van droge bulk, meer dan 11% voor haar rekening. De zeevaart bleef ondanks de Brexit perikelen redelijk stabiel met 7,1 mio ton.

Het Havenbedrijf hoopt dat het Kabinet op korte termijn met een maatregelenpakket komt, dat daadwerkelijk een oplossing biedt voor de huidige stikstofproblematiek, ook voor de industrie. In het voorjaar van 2020 komt de commissie Remkes met een vervolgadvis, dat wat ons betreft daadwerkelijk concrete keuzes moet inhouden over de wijze waarop wij ons land willen inrichten en de natuur versterken.

Over versterking van de natuur gesproken, zijn er ook positieve ontwikkelingen te melden. Zo zorgen aangelegde zonneparken voor een vergroting van de biodiversiteit. We hebben een gebied van 57 hectare tijdelijke natuur aangelegd, waar onze eigen Moerdijkse big five zich verder ontwikkelt. En hebben we onze bermen ingericht als vlinderstroken en bijenlinten. Samen met inwoners van het Dorp Moerdijk hebben we gewerkt aan een herinrichting van de Appelzak zuid om dit natuurgebied te versterken.

En er was in 2019 meer goed nieuws te melden; we zijn gestart met een nieuwe treinverbinding naar Polen en reden totaal 2900 treinen. We gaven invulling aan de verdergaande digitalisering en automatisering, middels smart inspections en innovaties op het gebied van duurzaamheid. We gaven 6,1 hectare grond uit, ondanks het niet kunnen vergunnen van bepaalde activiteiten en we mochten 11 nieuwe bedrijven verwelkomen. Tot slot steeg de directe werkgelegenheid op het haven- en industrieterrein met 4,8%. Van de ruim 10.000 werknemers op dit terrein, is meer dan 92% in vaste dienst.

Ferdinand van den Oever

Directeur

II. Verslag van de RvC

Samenstelling Raad van Commissarissen

De RvC bestond in 2019 uit Peter van Laarhoven (voorzitter), Jan van der Eijk en Marjolein Jansen. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA) heeft in december 2019 onder positieve advisering van de Raad van Commissarissen (RvC) besloten tot herbenoeming van Marjolein Jansen als lid van de RvC. Dit per 1 januari 2020 en voor een termijn van 4 jaar.

Bijeenkomsten Raad van Commissarissen (en AvA)

De Raad van Commissarissen heeft in 2019 vijf keer vergaderd, waarvan vier keer regulier. Bij alle vergaderingen waren alle leden van de Raad van Commissarissen aanwezig.

Los van de formele besluitvorming omtrent documenten zoals de begroting, kwartaal- en jaarstukken en bevindingen van de externe accountant, maakten de leden van de Raad van Commissarissen inhoudelijk nader kennis met de HRM-adviseur van het Havenbedrijf Moerdijk en het beleid dat op het vlak van HRM wordt gevoerd.

Naast de vergaderingen van de Raad van Commissarissen heeft er in 2019 een tweetal vergaderingen van de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) plaatsgevonden, voorgezeten door de voorzitter van de Raad van Commissarissen. De leden van de RvC hebben voornoemde vergaderingen van de AvA bijgewoond, alsmede een tweetal informele bijeenkomsten met de aandeelhouders.

De voorzitter van de RvC heeft een (functionerings-)gesprek gevoerd met de directie (in casu de directeur) waarin tevens de voortgang van de uitvoering van het jaarplan 2019 is besproken. Halverwege 2019 heeft de RvC informeel met de directie gesproken over de strategische koers en de keuzes die gemaakt worden om die te realiseren.

Verder is de beoogde samenwerking tussen Havenbedrijf Moerdijk en Havenbedrijf Rotterdam een belangrijk onderwerp van gesprek geweest vanwege het belang voor de havenstrategie en de realisatie van plannen. Medio 2019 is in dat verband echter geconcludeerd dat de samenwerking in de vorm van een aandelentransactie tussen de beide ondernemingen momenteel niet haalbaar is. Op operationeel vlak blijven de beide havenbedrijven onverminderd samenwerken.

Commissies

Gelet op de beperkte grootte van het bedrijf, het feit dat de RvC uit een drietal personen bestaat, alsmede de aanwezigheid van alle leden van de RvC bij alle vergaderingen, heeft de RvC ervoor gekozen geen aparte commissies in te stellen.

Woord van dank

De Raad van Commissarissen dankt alle medewerkers en directie voor hun inzet en betrokkenheid. Een bijzonder woord van dank gaat uit naar de ondersteuning van de RvC hetgeen heeft bijgedragen aan een effectieve wijze van vergaderen en besluitvorming. Tevens dankt de RvC de aandeelhouders (gemeente Moerdijk en provincie Noord-Brabant) voor de constructieve dialoog en discussie en hun betrokkenheid bij het Havenbedrijf Moerdijk.

Moerdijk, 17 april 2020

Raad van Commissarissen

Peter van Laarhoven (voorzitter)

Jan van der Eijk

Marjolein Jansen

III. Programma Commerciële exploitatie

Exploitatie droog

Visie

Het haven- en industrieterrein Moerdijk ontwikkelt zich tot hét knooppunt van duurzame logistiek en procesindustrie in de Vlaams-Nederlandse Delta. Het chemisch cluster van Moerdijk vormt in 2040 samen met de andere havens in deze delta één chemisch complex van wereldschaal, dat zich onderscheidt door duurzaamheid, efficiency, ruimtelijke kwaliteit en kennis. Om dit te bereiken heeft Moerdijk een concurrerend vestigingsklimaat met concurrerende uitgifteprijsen van gronden.

Wat willen wij bereiken

Het havenbedrijf wil een concurrerende positie innemen als meest inlands gelegen zeehaven van Nederland. Om deze positie te bereiken, biedt het havenbedrijf concurrerende uitgifteprijsen van gronden aan en zorgt het voor een goede weg-, water-, buisleiding- en spoorinfrastructuur. Dit zijn belangrijke elementen van een goed vestigingsklimaat.

Het havenbedrijf richt zich op een gronduitgifte van ten minste 10 hectare per jaar, het vullen van ongebruikte kavels in bezit van derden en het invullen van bestaande bouw. Daarbij kiest het havenbedrijf specifiek voor het versterken en uitbouwen van bedrijven uit de topclusters chemie en biobased economy, maintenance (Industrial Park Moerdijk) en logistieke activiteiten zowel in bestaand havengebied als op het Logistiek Park Moerdijk (LPM). Vanuit de clustergedachte streven we naar het juiste bedrijf op de juiste plaats. Daarbij wordt ook naar zuinig ruimtegebruik en optimale synergie tussen bedrijven onderling gekeken om sterke clusters van bedrijven te bouwen.

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. Gerichte acquisitie op initiatieven voor reststromen

De acquisitie richtte zich op initiatieven waarbij pyrolysetechniek centraal stond. Het grootste initiatief ten gevolge daarvan betrof een pyrolysepartij die op ruim 20 hectare een flagship plant wilde ontwikkelen binnen ons Industrial Park Moerdijk en hiervoor ook de MER-procedure heeft doorlopen. De stikstofproblematiek maakt dat dergelijke initiatieven nu in afwachting zijn van een kader waarbinnen ze in te passen zijn.

2. Business development voor waterstof en bio-ethyleen

Voor de ontwikkeling van Moerdijk als waterstofhub hebben we verschillende ontwikkelkansen geïdentificeerd die samen met ons bedrijfsleven verder worden uitgewerkt. Voorts hebben we de business case voor bio-ethyleen afgerond. De beschikbaarheid van feedstock, de CO2 footprint als ook de inpassing op het Industrial Park maken het een kansrijk project. Een volgende stap is om hiervoor een operator aan te trekken.

3. Marketingcommunicatie gericht op logistiek en procesindustrie

Het havenbedrijf heeft aan verschillende beurzen en bijeenkomsten deelgenomen waaronder de Transport en Logistiek Beurs München waar wij onszelf samen met onze logistieke klanten hebben gepresenteerd als multimodaal knooppunt. Tevens hebben we deelgenomen aan de World Bio Congress in Iowa waar we de resultaten van onze pyrolyse proeftuin hebben gepresenteerd.

Exploitatie nat

Visie

Het havenbedrijf zet in op duurzame groei van de overslag in de haven tot 26 miljoen ton in 2030. Het verhogen van de goederenoverslag is van belang om de kritische massa te genereren die noodzakelijk is om nieuwe shortsealines aan te trekken. Ook is de groei in goederenoverslag nodig voor de verdere uitbouw van Moerdijk als multimodaal logistiek topcluster. Als extended gate is de haven van Moerdijk een geïntegreerd onderdeel van de logistiek van de hub-havens Rotterdam en Antwerpen. Het haven- en industrieterrein is multimodaal ontsloten en volwaardig onderdeel van de Europese goederencorridors. Om de duurzame groei van de overslag te realiseren en tevens de concurrentie aan te kunnen, heeft het havenbedrijf een scherp concurrentieprofiel als meest inlands gelegen zeehaven van Nederland.

Wat willen wij bereiken

Het havenbedrijf neemt een concurrerende positie in als meest inlands gelegen zeehaven van Nederland. Om deze positie te realiseren, werkt het havenbedrijf aan optimale dienstverlening door stuwadoors, slimme logistieke oplossingen, concurrerende prijzen en optimale ondersteunende diensten als ICT- en douanefaciliteiten te bieden. Deze faciliteiten maken het onderscheid op grond waarvan partijen voor de haven van Moerdijk kiezen. Het havenbedrijf richt zich op het vergroten van de overslag door het vervullen van de extended-gatefunctie voor de mainports Rotterdam en Antwerpen. Daarnaast wil het havenbedrijf zijn marktaandeel in shortseashipping op Verenigd Koninkrijk en Baltische Staten verviervoudigen. Dat geldt tevens voor het aandeel spoorgoederenvervoer. De duurzaamheidspropositie richt zich op de combinatie van waardetoevoegende logistiek en waardecreërende procesindustrie.

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. Extended gate: dashboard ontwikkelen voor monitoring van modal shift

De West Brabant Corridor (WBC) is succesvol ontwikkeld en heeft een groei laten zien van 25%. Specifiek het volume voor Moerdijk laat nog een te grote onbalans zien tussen inkomende en volle uitgaande containers waardoor de kostprijs hoger is dan die op binnenvaartterminals (Tilburg en Oosterhout) waar deze balans er wel is. Een dashboard waarin de modal split is te zien, is niet ontwikkeld omdat er meer tijd is gaan zitten in het activeren van de monitoring van de WBC voor Moerdijk.

2. Short sea: realiseren van een nieuwe spoorshuttle en een lijndienst

De nieuwe spoorshuttle op Wroclaw/Polen is opgestart. Door de Brexit problematiek heeft deze echter nog niet de groei laten zien die we daarvan hadden verwacht. Ook de uitbreiding van het aantal lijndiensten op de UK is door Brexit uitgesteld. Het short sea containervolume heeft zich ondanks de Brexit problematiek wel kunnen handhaven op het niveau van afgelopen jaar.

3. Spoor: plan van aanpak voor bundeling van koelcontainers en tankcontainers

Met onze acquisitiepartner Rewin en het tankcontainerssegment is overlegd over kansen voor bundeling. Deze partijen hebben aangegeven steeds meer gebruik te maken van de verschillende spoordiensten op Moerdijk en vinden een plan van aanpak om samen te bundelen niet langer noodzakelijk. Met partijen uit de haven van Vlissingen is gewerkt aan een plan voor een koelcontainer- binnenvaartdienst tussen Vlissingen en Moerdijk. Dit heeft nog niet geresulteerd in een plan van aanpak omdat de betreffende klanten elkaar nog teveel zien als concurrenten.

4. Kennisvernieuwing en innovatie in logistiek: deelnemen aan pilotprojecten

We zijn er niet in geslaagd om met LCB (Logistic Community Brabant) pilotprojecten op te zetten op het gebied van blockchain of truckplatooning. Binnen het programma van LCB is wel gewerkt aan het uitdragen van het concept van de WBC (West Brabant Corridor). Het interregprogramma SPEED is na veel vertraging van start gegaan met een kickoff en een specifieke brainstormsessie op Moerdijk over mogelijke digitale oplossingen voor haven en verkeersplanningen. Ook zijn wij aangesloten bij het onderzoeksprogramma CATALYST van TNO dat zich richt op verbetering van veiligheid, efficiency en duurzaamheid van de logistieke sector. Specifiek gaat het om Connected Automated Transport (CAT) innovaties voor het zware wegtransport te ontwikkelen, deze te testen en te verbeteren met behulp van simulaties en praktische experimenten. In 2020 zal gewerkt aan concrete cases met ondernemers op Moerdijk.

IV. Programma Ruimtelijke ontwikkeling, Milieu en Duurzaamheid

Ruimtelijke ontwikkeling

Visie

Ruimte is een schaars goed. Het havenbedrijf gaat bij de ruimtelijke ontwikkeling van het haven- en industrieterrein Moerdijk uit van duurzaam ruimtegebruik. De beschikbare ruimte op het terrein wordt efficiënt en effectief benut voor infrastructuur en voor bestaande en nieuwe bedrijfsvestigingen. Het havenbedrijf hanteert hierbij het principe 'juiste bedrijf op de juiste plek'. Daarnaast stelt het havenbedrijf planologische randvoorwaarden aan het ruimtegebruik, om de balans tussen People, Planet en Profit te waarborgen en draagvlak te creëren voor gemaakte keuzes op het gebied van ruimtelijke en landschappelijke inpassingen.

Wat willen wij bereiken

Het havenbedrijf geeft de doorontwikkeling van het haven- en industrieterrein Moerdijk vorm vanuit een integrale gebiedsontwikkeling. Duurzame ruimtelijke en economische ontwikkeling vindt plaats met behoud van een goede milieukwaliteit. In het nieuwe bestemmingsplan zijn de uitgangspunten geborgd als het gaat om onder andere intensiever ruimtegebruik, clustervorming, alsmede specifieke aandacht voor externe veiligheid.

Door het verkrijgen van experimenteerruimte vanuit de Crisis- en herstelwet is er de mogelijkheid ontstaan om op het gebied van de beperkte milieugebruiksruimte (geluid, lucht, natuur) om innoverend met ruimtegebruik om te gaan. Dit wordt geregeld in een bestemmingsplan+. De realisatie van het Industrial Park Moerdijk (IPM) en Logistiek Park Moerdijk (LPM), samen bijna 300 hectare, vormen de meest in het oog springende feitelijke ruimtelijke ontwikkelingen voor de komende jaren, waarin het havenbedrijf sturing geeft aan de ontwikkeling.

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. Strategische studie buisleidingen HIM

Samen met de omgevingsdienst hebben we geïnventariseerd welke mogelijkheden er zijn om de grote externe veiligheidscontouren rondom een aantal buisleidingen voor gevaarlijke stoffen op het haven- en industrieterrein te verkleinen. Voor slechts twee buisleidingen zijn hun grote contouren relevant voor uitgifte of uitbreiding bedrijven. Dit heeft ertoe geleid dat voor één buisleiding een nieuwe kwantitatieve risicoanalyse wordt uitgevoerd om de nieuwe contour te bepalen. De resultaten hiervan worden in het eerste kwartaal van 2020 verwacht.

Studie naar gebruik buisleidingen ten behoeve van de energietransitie heeft uitgewezen dat het huidige buizenstelsel niet zomaar ingezet kan worden voor energietransitie. Wel is met Shell een tracé voor Energyweb XL overeengekomen.

2. Rol commissie Vestiging in de klantreis

Gedurende het jaar hebben we in de commissie vestiging uitgebreid gediscussieerd over het creëren van meerwaarde van deze commissie in de klantreis van een nieuw te vestigen bedrijf. Dit heeft verschillende zeer bruikbare ideeën opgeleverd. Ondanks het feit dat het door diverse omstandigheden niet gelukt is om de uitwerking van de gehele klantreis binnen het havenbedrijf te finaliseren is naar aanleiding van de discussie wel een bespreekgremium ingericht voor de “niet-reguliere” casussen zodat sneller tot een klantbeoordeling kan worden gekomen. Begin 2020 zal de gehele klantreis worden uitgewerkt, mede ten behoeve van de inrichting van een nieuw ERP-systeem.

Milieu

Visie

Het havenbedrijf realiseert een duurzame groei en intensivering zonder toename van de milieudruk op de omgeving. Door het sluiten van decentrale ketens, het benutten van kansen en innovaties op het gebied van onder andere hernieuwbare energie, neemt de ecologische footprint niet toe.

Wat willen wij bereiken

Het havenbedrijf plant nieuwe ontwikkelingen proactief en tijdig, in combinatie met een efficiënt vergunningsverleningsproces. Dit helpt bij het versterken van de verdere economische ontwikkeling op het terrein.

Het havenbedrijf heeft een actueel inzicht in de milieuhygiënische belasting van de beheerde terreinen door dit te monitoren. Dit inzicht is de basis om activiteiten waar mogelijk te verbeteren met als doel de ecologische footprint te verkleinen. Het havenbedrijf voldoet aan goed ‘nabuurchap’ door feitelijke milieu-informatie transparant en tijdig met de omgeving te communiceren, en door milieuprestaties en eventuele verbeteringen inzichtelijk te maken.

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. Milieugebruiksruimte: mogelijkheden stikstofdepositiebeheer en –reductie

Eind september heeft de commissie Remkes haar adviezen uitgebracht bedoeld om de impasse te doorbreken die na de verschillende uitspraken van de Raad van State inzake de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) is ontstaan. Dit was slechts een gedeeltelijk advies, een eerste advies om uit de impasse te komen. Momenteel kunnen wij niet verder omdat ook Rijk en provincie nieuw beleid willen ontwikkelen maar tevens wachten op de definitieve adviezen van de commissie Remkes. Het havenbedrijf heeft zich daarin vooral ingezet om de belangen van onze bedrijven en onze terreinen voldoende voor het voetlicht te brengen. Pas als de in te zetten lijn vanuit de overheid ook juridisch houdbaar blijkt, heeft het zin om tot een beheer- en reductietool te komen.

2. Ontwerp herinrichting Appelzak inclusief participatie kern Moerdijk

Na een eerste informatiebijeenkomst voor omwonenden hebben we met een begeleidingsgroep van zes

inwoners van Moerdijk gewerkt aan de uitwerking van verschillende ideeën voor de herinrichting. Dit heeft geresulteerd in een voorlopig ontwerp. In 2020 zullen we op basis van dit voorlopig ontwerp voldoen aan de herplantplicht die ten gevolge van het kappen van houtopstanden op het LPM terrein is ontstaan en stellen we een definitief ontwerp op dat we na onherroepelijk worden van het provinciaal inpassingsplan LPM zullen (laten) uitvoeren.

Duurzaamheid

Visie

Het haven- en industrieterrein Moerdijk ontwikkelt zich tot het knooppunt van duurzame logistiek en procesindustrie in de Vlaams-Nederlandse Delta. Daarbij wordt ingezet op een duurzame, klimaatbestendige en energieneutrale omgeving met een balans in People, Planet en Profit. De bedrijfsprocessen zijn vergroend en de ecologische footprint is zo beperkt mogelijk. Bedrijven werken intensief samen in decentrale ketens (circulaire economie) en leveren een bijdrage aan een duurzaam sociaal economisch leefklimaat in de regio. Het havenbedrijf is een actieve partner voor de bedrijven op dit gebied en heeft een voorbeeldfunctie. Daarom zorgt het havenbedrijf ervoor dat de eigen bedrijfsvoering zo duurzaam mogelijk is, inclusief de invulling van commerciële activiteiten en het beheer van de openbare ruimte.

Wat willen wij bereiken

Het havenbedrijf verbindt bestaande en nieuwe bedrijven door ze te clusteren. Zo kunnen synergie- en efficiëntievoordelen worden behaald. Reststromen zoals stoom, warm water en CO₂ worden daarbij ingezet als energiebron of grondstof. Zo worden duurzaamheidsinitiatieven van het bedrijfsleven zelf versterkt en ondersteund. Door ontwikkeling en exploitatie van innovatieve, 'slimme' opslagsystemen van zon- en windenergie wordt het huidige elektriciteitsnetwerk efficiënter en duurzamer. Disbalansen kunnen hiermee worden voorkomen. Al deze ontwikkelingen leveren een bijdrage aan het realiseren van een klimaatbestendig en energieneutraal haven- en industrieterrein.

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. Realisatie solarparken

Voor fase 1 hebben we de aanbesteding gedaan, nadat de SDE subsidie was verkregen. Tevens hebben we een marktvraag gedaan over volledige realisatie door de markt. Hierdoor is de uitvoering vertraagd. In 2020 zal hierin de keuze worden gemaakt. Voor de tweede fase van het zonnepark is via onze samenwerkingspartner Waterschap Brabantse Delta een technische studie gestart naar de voorwaarden waaronder plaatsing op delen van de waterkering mogelijk is.

2. Opstellen uitvoeringsprogramma watermanagementplan

Samen met onze waterpartners hebben we een uitvoeringsagenda opgesteld en zijn we waar mogelijk gestart met de uitvoering. Verder hebben we afgesproken om middels een jaarlijks bestuurlijk overleg de voortgang daarvan met elkaar te delen.

3. Opstellen uitvoeringsplan robuuste natuur

Het uitvoeringsplan robuuste natuur beoogt te onderzoeken of het verbeteren van de kwaliteit van de twee Natura 2000-gebieden rond het haven- en industrieterrein (vooraf investeren in natuurontwikkeling) kan helpen in het creëren van “stikstofruimte”. Vanwege de voortdurende juridische onzekerheden rondom de interpretatie van wet- en regelgeving van stikstofdepositie, zijn we met dit onderzoek nog niet gestart. Wel hebben we kenbaar gemaakt dat het havenbedrijf bij de door de provincie op te stellen gebiedsgerichte aanpak van Natura2000 gebieden een rol kan en wil spelen.

V. Programma Veiligheid & Havenmeester

Veiligheid

Visie

Veiligheid en economische ontwikkeling kennen een gespannen verhouding, maar tegelijkertijd zijn ze onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het havenbedrijf ziet beide niet als tegenstelling, maar als symbiose die wij goed moeten organiseren. Economische ontwikkeling van het haven- en industriecomplex kan en mag niet ten koste gaan van de veiligheid - en dus - van de leefbaarheid van de omgeving. Bovendien verhoogt een veilig complex de economische aantrekkelijkheid van Moerdijk. Daarom is veiligheid tevens een belangrijk visitekaartje.

Het haven- en industriecomplex van Moerdijk is én blijft excellent in totale veiligheid en wil uitgroeien tot het veiligste terrein in zijn soort binnen de Vlaams-Nederlandse Delta. Het streven is gericht op een toekomstbestendige veiligheidssituatie. Dit betekent enerzijds het updaten, finetunen en doelmatiger inzetten van bestaande maatregelen en voorzieningen. Anderzijds is er sprake van nieuwe initiatieven, die leiden tot aanvullende maatregelen en voorzieningen.

In de recentelijk vastgestelde Veiligheidsvisie 2030 hebben we geschetst welke domeinen veiligheidsdomeinen we binnen Port of Moerdijk onderscheiden en welke rol we hierbinnen als havenbedrijf willen spelen.

Wat willen wij bereiken

Aandacht en zorg voor veiligheid maakt integraal deel uit van onze reguliere taken en werkzaamheden. We vervullen onze rol van havenmeester en Port Security Officer. Als wegbeheerder gaan we over de verkeersveiligheid op het haven- en industrieterrein. Daarnaast hebben we onze rol op het gebied van acquisitie en de vestiging van bedrijven. En uiteraard waken we als terreinbeheerder over de veiligheid van het totale territorium. Op weg gaan naar excellente veiligheid impliceert dat we 'ons werk in uitvoering' verder professionaliseren.

Daarnaast willen we fungeren als spin in het web binnen het netwerk van alle bij veiligheid betrokken partijen. Als regisseur hebben we vooral een verbindende rol. We brengen partijen bij elkaar en zorgen voor resultaatgerichte samenwerkingsverbanden. We willen het pluspakket van voorzieningen als collectieve beveiliging, publiek-private brandweezorg en gezondheidsvoorzieningen extra versterken. Ook de verdere uitbouw van het Haven Moerdijk Coördinatie Centrum (HMCC) behoort daartoe.

Tot slot behartigen we 'onze gezamenlijke' belangen op het gebied van veiligheid. In die zin treden we op als pleitbezorger en waar nodig als lobbyist. We zijn het bruggenhoofd dat ervoor zorgt dat de veiligheidsbelangen op diverse niveaus (lokaal, regionaal, nationaal) onder de aandacht komen. We wenden onze invloed ook aan voor besluitvorming over procedures en wet- en regelgeving waarmee de veiligheid van het haven- en industrieterrein is gediend.

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. Verkenning van maatregelen voor (nieuwe) risico's

Gedurende het jaar zijn voor deze activiteit verschillende initiatieven ontplooid. Door de gemeente Moerdijk is een ondermijningsbeeld voor het haven- en industrieterrein Moerdijk opgesteld. Vooruitlopend op een plan van aanpak dat hierop volgt is het havenbedrijf met de gemeente de campagne Meld Misdaad Anoniem gestart. Voor de risico's op het gebied van cyberweerbaarheid is de ambitie geformuleerd om te komen tot een samenwerkingsverband. Tot slot is in sessies met verschillende disciplines binnen de organisatie gekeken naar continuïteitsrisico's voor het havenbedrijf. Vooruitlopend op definitieve bevindingen kan worden gesteld dat er geen onverwachte risico's naar voren zijn gekomen en dat verbetermogelijkheden veelal zullen bestaan uit het bewuster nemen van maatregelen op risico's en/of formalisering hiervan.

2. Toezicht en handhaving versterken

Het is nog niet gelukt te komen tot een handhavingsarrangement voor het haven- en industrieterrein Moerdijk. Er is daarnaast wel een voorspoedige start gemaakt met de pilot buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA) voor het haven- en industrieterrein Moerdijk. Door personele omstandigheden is deze pilot eerder beëindigd dan voorzien. De gemeente Moerdijk en het havenbedrijf hebben de pilot geëvalueerd. Op basis hiervan wordt gezien hoe toezicht en handhaving van onder andere ISPS, havenbeheersverordening en parkeren duurzaam te borgen.

Havenmeester

Visie

Een vlotte, veilige, schone en beveiligde afwikkeling van het scheepvaartverkeer is van cruciaal belang voor het functioneren van het haven- en industrieterrein Moerdijk als vierde zeehaven van Nederland. De toename van scheepvaartbewegingen en de diversiteit van vaarweggebruikers vragen blijvend aandacht voor goede en veilige begeleiding. De havenmeester houdt 24/7 toezicht op de orde en veiligheid in de haven en geeft daarbij uitvoering aan de havenbeheersverordening. Havenafvalplannen, kwalitatief en kwantitatief goede wachtvoorzieningen en sterke informatievoorzieningen zijn daarbij een vanzelfsprekendheid.

Als zeehaven is Moerdijk tevens een toegang tot Europa. Dat brengt naast vele voordelen ook verplichtingen en verantwoordelijkheden met zich mee. Dit geldt zowel op het gebied van terrorismedreiging als op het gebied van volksgezondheid. De Havenbeveiligingswet - in het kader van de *International Ship and Port facility Security Code (ISPS)* – stelt eisen aan de beveiliging van schepen, havenfaciliteiten en overheidsinstellingen. De havenmeester is door de burgemeester van Moerdijk als bevoegde autoriteit gemandateerd als Port Security Officer, welke is belast met uitvoering van de wettelijke voorschriften.

Wat willen wij bereiken

De haven van Moerdijk is een vlotte en veilige haven voor alle gebruikers. Daarom is de interne en externe informatievoorziening op orde en wordt voldaan aan nationale en internationale wet- en regelgeving. Dit bereiken wij onder meer door te kiezen voor nieuwe technologische mogelijkheden in computersystemen en slimme koppelingen van port community-systemen met ons eigen havenmanagementsysteem. Systematisch, steekproefsgewijs uitgevoerde controles van onze computersystemen dragen daarnaast bij aan de robuustheid van die koppelingen.

Bij calamiteiten heeft het havenbedrijf direct relevante informatie beschikbaar, bijvoorbeeld over de gevaarlijke lading aan boord van (zee)schepen. Met andere overheden zorgen wij voor een veilige vaarweg naar en van Moerdijk waarbij alle verkeersdeelnemers begeleid kunnen worden.

Voor wachtende (binnenvaart)schepen zijn voldoende wachtligplaatsen beschikbaar. Deze ligplaatsen zijn uitgerust met mogelijkheden die in een moderne, veilige en duurzame haven thuishoren. Denk hierbij aan autoafzetplaatsen, walstroomvoorzieningen en draadloos internet. Om duurzaamheid in de haven blijvend te stimuleren krijgen aantoonbaar schone schepen een korting op het havengeld en stimuleert het havenbedrijf het gebruik van LNG als brandstof.

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. Havenbeheersverordening harmoniseren

Het havenbedrijf Moerdijk heeft een interne audit op inhoud en uitvoering van de havenbeheersverordening gedaan. De bevindingen hiervan en de inzichten vanuit het herzieningstraject in Rotterdam en Amsterdam zijn aangeleverd bij de gemeente Moerdijk. Op basis hiervan is de gemeente gestart met het proces voor herziening en harmonisatie van de havenbeheersverordening. Parallel hieraan voerde het Havenbedrijf Moerdijk gesprekken met het Havenbedrijf Rotterdam over verdeling van taken en verantwoordelijkheden rondom de afwikkelingen van (zee)vaart. Beide trajecten worden naar verwachting in de eerste helft van 2020 positief afgerond.

2. Herziening analyses Hollandsch Diep – Dordtsche Kil

Diverse stakeholders binnen het Maatregelenpakket Hollandsch Diep – Dordtsche Kil hebben zich geschaard achter het standpunt van Havenbedrijf Moerdijk dat de sterke toename van de zeevaart zou moeten leiden tot een herziening van het maatregelenpakket c.q. de hieraan ten grondslag liggende

analyses. Havenbedrijf Moerdijk heeft actief gelobbyd en dit standpunt op verschillende plaatsen ingebracht. Dit heeft in 2019 nog niet geleid tot een concrete toezegging over een herziening, maar gesprekken hierover worden onverminderd voortgezet.

3. ISPS-opschaling professionaliseren

Op initiatief van het Havenbedrijf Moerdijk is door verschillende zeehavens onderkend dat de applicatie, waarin ook alle andere ISPS-processen inmiddels plaatsvinden de meest aangewezen plaats is voor een functionaliteit rondom opschaling en informatievoorziening richting Port Facility Security Officers (PFSO's). Met deze havens is de ambitie uitgesproken dit in 2020 te realiseren. In de tussentijd wordt gebruik gemaakt van het veiligheidscommunicatieplatform Chainels om in een besloten omgeving op eenduidige wijze met PFSO's te communiceren.

VI. Programma Infrastructuur en Beheer

Infrastructuur

Visie

Het havenbedrijf zorgt voor duurzaam (door)ontwikkelen van arealen binnen het beheergebied, zodat bedrijven optimaal kunnen opereren. Goede faciliteiten zorgen immers voor een sterke uitgangspositie. Daarbij gebruiken wij alle modaliteiten: weg, water, spoor, datatransport en (buis)leiding. Om dit te bereiken zet het havenbedrijf in op goede relaties en overlegstructuren met collega-beheerders en externe partners, zoals de gemeente Moerdijk, Waterschap Brabantse Delta, Rijkswaterstaat, ProRail en LSNed.

De werkzaamheden voert het havenbedrijf projectmatig uit, in overleg met de betrokken bedrijven en binnen de gestelde kaders van budget, tijd en kwaliteit. Projectmanagement blijft in handen van het havenbedrijf. De voorbereiding en uitvoering wordt via tenders en marktuitvragen bij externe partijen belegd. In de ontwerpfase van deze werkzaamheden is gedegen aandacht voor duurzaamheids- en innovatieaspecten in zowel inhoud, contractvorm als gunningscriteria ten behoeve van de realisatie en het beheer. Voorwaarde hierbij is dat deze aspecten de total cost of ownership en lifecyclecosting gunstig beïnvloeden.

Wat willen wij bereiken

De arealen van het haven- en industrieterrein, en daarmee de vervoersmodaliteiten weg, water, spoor, datatransport en (buis)leiding, zijn en blijven geschikt voor marktontwikkelingen en –vragen, veranderde wet- en regelgeving en verandering in samenwerkingen. Dit wordt bereikt door een integrale benadering en een maatschappelijk verantwoorde werkwijze. De integrale beleving van het terrein door de klant is hiermee doelmatig, koersvast en toekomstgericht.

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. Verkenning naar een eigen waste-to-product grondstoffenbank

Samen met iTanks innovation support hebben wij in beeld gebracht welke afval- en reststromen van het havenbedrijf afkomstig zijn en hoe deze worden afgevoerd/bewerkt. De afval- en reststromen zijn gerelateerd aan de inkoop van grondstoffen en daarom hebben we gekeken hoe we met quick wins nog efficiënter met onze eigen “waste” om kunnen gaan. Deze verkenning aan sich draagt dus meteen bij aan het bereiken van ons doel om in 2023 circulair te zijn (conform ons MVO-beleid).

2. Actualisatie van het inrichtingsontwerp d’Entree en Plaza

Voor de actualisatie van het ontwerp heeft een stedenbouwkundig bureau haar visie gepresenteerd. Dit op basis van landschapsarchitectuur en een sociaal ontwerp, waarin aan de hand van oorspronkelijke

ontwerpprojecten, gekeken is naar huidig gebruik en naar ambitie voor de toekomst. De visie heeft onder andere de volgende onderdelen: duurzaamheidsuitingen in de rand van de A17, verkeersstructuraanpassingen in overleg met aanwezige bedrijven, wandelroutes voor de medewerkers en een robuustere ingang bij d'Entree. Naar aanleiding hiervan vertalen we deze in 2020 naar een plan van aanpak dat zoveel als mogelijk gekoppeld is aan reeds geplande (groot)onderhoudsmomenten.

3. Sensoring op de weg

Via een meervoudige onderhandse aanbesteding is eind 2019 gestart met de aanleg van het weeg- en tellussen netwerk waarmee we de in- en uitgaande (vracht)autoverkeersstromen kunnen monitoren.

Gelijk met het aanleggen van deze installatie, hebben we deze activiteit uitgebreid met:

- koppeling van deze wegdata van de weeg- en tellussen aan cameragegevens en bluetoothgegevens;
- sensoren op deuren gemalen, poorten en hekwerken.

Deze uitbreiding kan ons direct verder brengen op het vlak van smart maintenance én security.

Beheer nat

Visie

Het havenbedrijf heeft een goed bereikbaar en beschikbaar nat areaal, inclusief de kades en bodemligging van de insteekhavens. Met een optimale bereikbaarheid en beschikbaarheid van het areaal faciliteert het havenbedrijf het bedrijfsleven tegen acceptabele kosten. Het havenbedrijf heeft als regieorganisatie het dagelijks beheer van dit areaal uitbesteed met een integraal beheercontract aan een marktpartij. Het areaal nat heeft een gegarandeerde kwaliteit en beschikbaarheid, die essentieel is voor de bedrijfsvoering van ons en onze klanten. Wet- en regelgeving, maatschappelijk verantwoord ondernemen, beheren met visie en respect voor milieu en leefomgeving staan hierbij centraal.

Wat willen wij bereiken

De beheerde kapitaalgoederen haven, kades en pieren zijn goed bereikbaar en beschikbaar voor de zee- en binnenvaartschepen die Moerdijk kunnen bereiken. Duurzaamheid, lifecyclecostingbenadering, proactief onderhoudsmanagement en systeemgerichte contractbeheersing (SCB) zijn hierbij het uitgangspunt.

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. Smart inspections van oevers, kades en constructies in de haven

Inzicht in en beheersing van risico's is essentieel voor assetmanagement. Met behulp van de nieuwste inspectiemethodieken, zoals multibeam en sonar, zijn alle onderwaterconstructies zoals oevers, kades, en

steigers in beeld gebracht. Deze beelden zijn opgenomen in een 3D-model waarin het mogelijk is om de kwaliteit van de assets onder water ééenvoudig en snel te beoordelen (smart inspection).

Beheer droog

Visie

Het havenbedrijf streeft naar een schoon, heel en veilig haven- en industrieterrein Moerdijk. Duurzaamheid, (door)ontwikkelen van arealen binnen het beheergebied en optimale beschikbaarheid gaan hierbij hand in hand. Met een optimale beschikbaarheid van het areaal faciliteert het havenbedrijf het bedrijfsleven tegen acceptabele kosten. Het areaal vormt daarmee een visitekaartje voor het havenbedrijf en de gevestigde bedrijven op het haven- en industrieterrein. Het havenbedrijf heeft het dagelijks beheer van de openbare ruimte uitbesteed met een integraal beheercontract aan een marktpartij. Contracteisen zijn vanuit systeemgericht contractbeheer gebaseerd op vastgestelde normen zoals de NEN en CROW. Hiermee heeft het havenbedrijf ook de budgetten voor de middellange en lange termijn bepaald, zodat continuïteit gewaarborgd is. Continue aandacht voor onderdelen als wet en regelgeving, maatschappelijk verantwoord ondernemen, beheren met visie en respect voor milieu en leefomgeving is en blijft geborgd.

Wat willen wij bereiken

De door het havenbedrijf beheerde kapitaalgoederen wegen (inclusief wegmeubilair), riool (inclusief gemalen), groen, kunstwerken en openbare verlichting zijn goed bereikbaar en beschikbaar. Duurzaamheid, lifecyclecosting-benadering, proactief onderhoudsmanagement en systeemgerichte contractbeheersing (SCB) zijn hierbij het uitgangspunt. Op die manier dragen deze kapitaalgoederen bij aan de realisatie van de ambities en ontwikkelingen van het haven- en industrieterrein.

Het havenbedrijf kan te allen tijde de staat van haar complete areaal aantonen. Op functionele eisen kan het havenbedrijf op afstand sturing geven aan het beheer. Daarmee blijft het areaal fungeren als visitekaartje voor ons en het bedrijfsleven. De duurzaamheidsambities van het havenbedrijf worden ook in dit programma gerealiseerd. Zo zorgt het havenbedrijf ervoor dat bedrijven en werknemers het werken op en bezoeken van het haven- en industrieterrein als aangenaam en prettig ervaren.

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. Duurzaamheid en innovatie als prestatie verankeren in beheercontracten en samenwerkingen

In een zorgvuldig doorlopen aanbestedingsproces is voor een nieuwe periode het assetmanagement onderhoud voor de “droge” assets gegund aan De Jong Zuurmond uit Beesd. Wij hebben in het onderliggend contract duurzaamheid en innovatie als prestatiecriteria opgenomen. Duurzaamheid is gekoppeld aan *Sustainable Maintenance* en heeft de richtlijn BREEAM Gebied als basis.

VII. Programma Bedrijfsvoering

Bestuur, Strategie en Public Affairs

Visie

In 2030 is de Vlaams-Nederlandse Delta een sterk netwerk dat bestaat uit een samenwerking van concurrerende en complementaire havens waarbij Moerdijk hét knooppunt is wat betreft duurzame logistiek en duurzame chemie en procesindustrie.

De economische vitaliteit van het haven- en industriecomplex is gebaat bij maatregelen en investeringen die de aantrekkelijkheid en veiligheid van de omgeving voor haar bewoners ook in de toekomst waarborgen. Om de robuustheid van realisatie van onze ambities te waarborgen wordt ingezet op nieuwe verdienmodellen en structurele samenwerkingsverbanden.

Al deze doelstellingen van de havenstrategie vragen van het Havenbedrijf Moerdijk een verdere en blijvende professionalisering en een slagvaardige organisatie.

Wat willen wij bereiken

De haven van Moerdijk heeft een stevige positie binnen de Vlaams-Nederlandse Delta door blijvend in te zetten op de unieke en complementaire activiteiten in Moerdijk. Deze versterking binnen het Vlaams-Nederlandse netwerk vraagt niet alleen om een intensieve inzet vanuit het havenbedrijf, haar directe partners in de regio en het Rijk, maar vindt onder meer ook plaats door aansluiting bij de Branche Organisatie Zeehavens om de Nederlands havennetwerken nauwer te verbinden met het netwerk van wetenschappelijke instituten.

Het havenbedrijf positioneert zich als constructieve samenwerkingspartner in de regio. Er functioneert een adequate overlegstructuur, waarin bewoners, bedrijven en overheden met elkaar overleg plegen en informatie uitwisselen. Bewoners worden zo in staat gesteld mee te denken en te handelen op het gebied van vorm en inhoud van uitvoering. Een heldere rolverdeling, transparante communicatie en afspraak = afspraak vormen het kenmerk van deze structuur. Wij staan voor transparantie in besluitvorming en het openbaar maken van besluiten en cijfermatige informatie.

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. Start nieuwe uitvoeringsagenda Havenstrategie Moerdijk 2030

Na een aarzelende start is het projectteam Havenstrategie in de tweede helft van 2019 goed op gang gekomen. Dit deeltijd team bestaat uit een alliantiemanager en medewerkers van REWIN en de provincie Noord-Brabant. Helaas heeft de aanpak in 2019 nog niet geresulteerd in project participatie van Moerdijkse bedrijven in innovatietrajecten. Wel zijn er via het projectteam 160 uitnodigen gestuurd aan 100 bedrijven

om deel te nemen aan innovatie sessies/projecten. Banden met onderwijsinstellingen in de regio, intermediairs en kennisplatforms zijn aangehaald.

2. Strategische aanpak Public Affairs

Samen met bureau WePublic is een Strategische Public Affairs aanpak opgesteld. Organisatie doelstellingen zijn daarin vertaald naar concrete Public Affairs vraagstukken. De twee meest urgente vraagstukken worden in 2020 uitgewerkt in lobbyplannen.

Overige

Daarnaast waren er in 2019 gemiddeld 2 werkbezoeken per kwartaal. Regionale profilering en samenwerking stonden daarin centraal. We hebben de directie van de provincie Noord-Brabant ontvangen. Het team van Regio West Brabant is op bezoek geweest. En samen met BOM, gemeente Tilburg en de gemeente Breda ontvingen wij delegaties uit China (Jiangsu) en Polen (Wroclaw).

Verder is de Omgevingstafel in 2019 versterkt met een secretaris. De informatievoorziening richting de deelnemers verloopt sindsdien goed. Onderwerpen die besproken zijn betreffen veiligheid, natuur, energie en gezondheid.

Juridische zaken

Visie

Het havenbedrijf is een betrouwbare en zorgvuldige organisatie. Transparant in zijn dienstverlening en consequent in de waarborging van zijn juridische positie. Dit alles met inachtneming van de eisen van redelijkheid en billijkheid. Het havenbedrijf voldoet aan alle voor hem geldende wet- en regelgeving en gebruikt de ruimte die in die wet- en regelgeving wordt gegeven optimaal voor een effectieve en efficiënte uitoefening van zijn taak. Het havenbedrijf komt zijn verplichtingen na, niet alleen met zijn eigen kansen en belangen als drijfveer, maar die van het haven- en industrieterrein Moerdijk als geheel. Daar wordt continu aan bijgedragen door juridische en strategische advisering aan de voorkant van het proces en door in te spelen op de verdere juridificering van handel en maatschappij.

Wat willen wij bereiken

Een geheel juridisch kwaliteitsbeleid gebaseerd op generieke juridische kennis draagt structureel bij aan de steeds verdere professionalisering van het havenbedrijf en het inzichtelijk maken en beheersen van (juridische) risico's.

Het havenbedrijf organiseert zowel bij interne als bij externe besluitvorming het juridisch advies aan de voorkant van het proces. Niet alleen voor de primaire processen, maar ook voor projecten. Dat betaalt zich

uit in goed onderbouwde, begrijpelijke besluiten en overeenkomsten voor het havenbedrijf, zijn partners en andere belanghebbenden.

Daar waar onverhoopt niet preventief kan worden gehandeld of meegedacht, wordt door uitoefening van een adequate, correctieve functie optimale rechtsbescherming van het havenbedrijf bereikt. Dit realiseert het havenbedrijf door het vlot en inzichtelijk afhandelen van schadeclaims of klachten. Indien noodzakelijk, worden juridische procedures gevoerd (ondersteund door specialistische, externe kennis).

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. Tweejaarlijkse herijking van ons inkoop- en aanbestedingsbeleid

In 2019 hebben wij op grond van een gezamenlijke sessie met alle budgethouders van het havenbedrijf ons nieuwe beleid vastgesteld en gepubliceerd op onze website. Daarbij zijn niet alleen de meest recente ontwikkelingen op het vlak van wet- en regelgeving meegenomen, maar hebben we ook bekeken hoe we het beleid nog beter kunnen laten aansluiten op onze ambities op het gebied van duurzaam inkopen.

2. Algemene voorwaarden simpeler & duidelijker

We hebben onze algemene voorwaarden voor gronduitgifte kritisch tegen het licht gehouden. Dit mede in het licht van de klantreis die een nieuw te vestigen bedrijf maakt. Daarnaast hebben we op basis van een externe audit verduidelijkingsmogelijkheden geïdentificeerd voor zowel de inhoud als de vormgeving (look & feel). Op basis hiervan versimpelen en verduidelijken we onze algemene voorwaarden, zonder daarbij de juridische inhoud te verliezen.

3. In kaart brengen van de juridische impact van Artificial Intelligence (AI)

Eind 2019 verscheen onder andere het strategisch actieplan voor AI (SAPAI) van het ministerie van Economische Zaken & Klimaat en de daaraan verbonden onderzoeken door kennisinstellingen. In dat verband en gelet op de ontwikkelingen op het gebied van digitalisering in breder perspectief, schuiven wij dit punt door naar 2020. Op dat moment zal duidelijker zijn binnen welke activiteiten van het havenbedrijf Artificial Intelligence en andere ontwikkelingen zoals Internet of Things en Machine Learning kunnen of zullen worden toegepast. Zodoende spitsen we onze analyse beter toe op de praktijk.

Financiën

Visie

Het havenbedrijf heeft een gezonde financiële bedrijfsvoering die voldoet aan alle van toepassing zijnde financiële wet- en regelgeving. Risico's zijn daarbij aanvaardbaar en inzichtelijk, zodat het havenbedrijf in control is en verantwoording kan afleggen aan zijn bestuurders en aan de samenleving. Omdat er sprake is van publieke middelen is transparantie van het grootste belang.

Wat willen wij bereiken

Het havenbedrijf heeft een meerjareninvesteringsplan dat past bij de financiële mogelijkheden van het havenbedrijf en een jaarlijks sluitende begroting.

Daarnaast is de planning- en controlcyclus effectief en efficiënt. Effectief door tijdig de benodigde (financiële) stuurinformatie te verstrekken. Efficiënt door daarbij gebruik te maken van de laatste beproefde technische mogelijkheden.

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. Belastingscan

Een belastingadviesbureau (Deloitte) heeft een belastingscan uitgevoerd hieruit blijkt dat we op fiscaal gebied compliant zijn. Desalniettemin is in het rapport betreffende de belastingscan een aantal aanbevelingen gedaan. Deze aanbevelingen worden opgevolgd en geïmplementeerd.

Communicatie

Visie

De communicatie van het havenbedrijf is erop gericht het haven- en industrieterrein Moerdijk te profileren als hét knooppunt van duurzame logistiek, duurzame chemie en procesindustrie in de Vlaams-Nederlandse Delta. In deze profilering staan waardecreatie, duurzaamheid en veiligheid centraal. Als het gaat om de omgeving, dan is het van belang om niet 'over de hoofden van de bewoners' te praten en te bepalen, maar om gezamenlijk op te trekken. De verhouding tussen havenbedrijf, bedrijven en bewoners is gelijkwaardig als het gaat om informatievoorziening, mogelijkheden voor constructief overleg en betrokkenheid bij besluitvormingsprocessen die gaan over voor bewoners belangrijke onderwerpen.

Wat willen wij bereiken

Een heldere rolverdeling, transparantie en afspraak = afspraak zijn de uitgangspunten voor communicatie vanuit het havenbedrijf om een gelijkwaardige relatie te bewerkstelligen met en tussen bewoners en bedrijven.

Bedrijven, overheden en omgeving kennen het haven- en industrieterrein Moerdijk als hét knooppunt voor duurzame logistiek, duurzame chemie en procesindustrie. Het havenbedrijf profileert zich als excellent en onderscheidend op deze gebieden.

Daarnaast zet het havenbedrijf marketingcommunicatie in ter ondersteuning van het programma Commercie, waarbij wij ons nadrukkelijk presenteren als aantrekkelijke vestigingsplaats in de topclusters. Voor een goed 'naberschap' met de omgeving organiseert het havenbedrijf onderlinge bekendheid tussen bewoners en bedrijven. Ook zet het havenbedrijf economische revenuen in ten behoeve van vitaliteit en leefbaarheid van omliggende kernen via de Vitaliteitsregeling.

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. Uitvoeren van een klanttevredenheidsonderzoek

Vanwege de relatie die we zien tussen medewerkerstevredenheid en klanttevredenheid hebben we besloten om het bureau Integron ook het klanttevredenheidsonderzoek te laten uitvoeren. Het streven is om het ene jaar de klanttevredenheid en het andere jaar de medewerkerstevredenheid te laten onderzoeken. Het uitgevoerde klanttevredenheidsonderzoek in 2019, met een gemiddelde score van 6,7, gebruiken wij om onze dienstverlening verder te verbeteren en te professionaliseren.

2. Videomarketing

Vanuit het projectteam Havenstrategie is opdracht verleend om een videoanimatie te maken. De animatie beeldt de opgave van de Havenstrategie 2030 uit en is extern gepubliceerd.

Personeel en Organisatie

Visie

Een regisserend havenbedrijf is klaar voor de toekomst: een regieorganisatie zoals die past in een complexe omgeving als die van het havenbedrijf. Ze brengt belangen en kennis en kunde bij elkaar en faciliteert, verbindt, stuurt en beheerst. We hebben geconcludeerd dat, om regie mogelijk te maken, een sterke servicegerichte organisatie nodig is, op drie, elkaar versterkende niveaus:

1. Gebiedsontwikkeling, exploitatie en commercie (commerciële exploitatie, marketing, innovaties en duurzaamheid);
2. Gebiedsbeheer (infrastructurele projecten/gebiedsbeheer en veiligheid);
3. Serviceorganisatie (specialistische kennis en organisatie ondersteuning).

1. Gebiedsontwikkeling, exploitatie en commercie

Speelt zich voornamelijk af in de externe omgeving en krijgt daar inhoud, o.a. in contracten, projecten en programma's. De verantwoordelijkheidsgebieden:

- Commerciële exploitatie van het gebied & accountmanagement;
- (Strategische) marketing & sociaal economische effecten;
- Ontwikkeling en innovaties met partners & stakeholders;
- Duurzaamheid en leefbaarheid.

2. Gebiedsbeheer

Deze tweede schil is gebiedsgericht, maar krijgt inhoud vanuit de organisatie van het havenbedrijf (met gevoel voor de grotere context van het gebied). Het beslaat de twee verantwoordelijkheidsgebieden:

- Infrastructurele projecten en gebiedsbeheer;
- Veiligheidsbeleid, veiligheid en risicobeheer.

3. De Serviceorganisatie

De binnenste schil richt zich op het ondersteunen van de andere twee organisatiedelen door middel van:

- Specialistische kennis op gebied van financiën, juridische zaken en communicatie;
- Organisatorische ondersteuning op gebied van Planning en Control, HRM, Automatisering en Facilitaire zaken.

De directie is eindverantwoordelijk en draagt zorg voor:

- Verantwoord gebiedsbeheer in relatie tot de economische, politieke en sociale omgeving;
- De continuïteit en samenhang en het eindresultaat van ons havenbedrijf;
- Strategische issues en de strategische externe relaties.

Tussen de drie niveaus bestaat optimale samenwerking en afstemming door medewerkers die taakvolwassen en zelfsturend zijn en hun contactuele en communicatieve vaardigheden zo inzetten dat de samenhang goed is georganiseerd. Daarnaast is er een overlegstructuur die de samenwerking faciliteert.

Wat willen wij bereiken

Onze medewerkers zijn professionals en werken projectmatig. Ze zijn gericht op afstemming, intern en extern, en op het bereiken van resultaten op het juiste moment. Zij zijn kritisch en kiezen voor een integrale aanpak om tot een duurzame en veilige bedrijfsomgeving te komen. Van onze medewerkers wordt persoonlijk leiderschap en zelfsturing verwacht. Zij zetten hun contactuele en communicatieve vaardigheden in op basis van een hoog samenwerkingsbeginsel.

Als werkgever is het havenbedrijf betrouwbaar en flexibel met marktconforme arbeidsvoorwaarden. Wij investeren in de blijvende ontwikkeling van onze medewerkers. Wij geven onze medewerkers alle ruimte

waar dat kan en sturen bij waar nodig. Door elkaar feedback te geven op houding en gedrag blijft persoonlijke groei gewaarborgd. Tevens versterkt dit de onderlinge samenwerking. Dit alles draagt bij aan de verdere professionalisering van het havenbedrijf.

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. Analyse Generatie Z

Uit onze analyse blijkt dat werving van deze doelgroep vraagt om een andere benadering en investeringen in moderne recruitmenttechnieken. Onze communicatie op sociale netwerken compact en meer visueel inzetten, mobielvriendelijke arbeidsmarktcommunicatie en het uitdragen van maatschappelijk ondernemerschap passen bij de nieuwste generatie medewerkers. Naar aanleiding daarvan is een concept plan van aanpak opgesteld dat begin 2020 definitief gemaakt wordt.

2. Video: Werken bij Havenbedrijf Moerdijk

In samenwerking met een extern bureau hebben we een video en foto's gemaakt die een duidelijk beeld geven hoe het is om te werken bij het havenbedrijf. De video is te vinden op de website van het havenbedrijf en is gedeeld via sociale media. Deze video is in 2019 succesvol gebruikt voor werving.

Informatisering en Automatisering

Visie

Voor het havenbedrijf fungeert informatisering en automatisering niet slechts als een hulpmiddel, maar als een strategisch instrument om zijn positie duurzaam te versterken. De ICT-voorzieningen zijn van excellent niveau. Met gebruikmaking van de 'Port of Moerdijk community' faciliteert, bedient en ontzorgt het zijn belanghebbenden. Uitgangspunten hierbij zijn proactiviteit, procesborging en real-time beschikbaarheid van data.

Wat willen wij bereiken

Een goed doordacht informatie- en automatiseringssysteem, waarmee relevante data real-time beschikbaar is, zowel voor intern als extern gebruik. Het risico op uitval van het systeem en op oneigenlijk en onverantwoord gebruik zijn hierbij tot een aanvaardbaar minimum beperkt.

Daarnaast streeft het havenbedrijf naar een archief dat op ieder moment voldoet aan de daarvoor geldende wet- en regelgeving, en dat op ieder moment overgedragen kan worden aan de bewaarplaats bij het provinciale archief.

Ontwikkelingen op het gebied van informatievoorziening worden op zodanige wijze gerealiseerd dat het de organisatie op een innovatieve wijze ondersteund in het realiseren van de ambities uit de Havenstrategie 2030.

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. en 2. Implementeren en uitrollen van een digitaal DMS (Document Management Systeem) en Ontsluiten van beschikbare data in AX en digitaal DMS via GIS

In 2020 wordt via een Europese aanbesteding gestart met het aanbesteden van het beheer- en onderhoudscontract van een nieuw ERP-systeem aangezien de huidige versie niet meer goed past bij de in 2019 vernieuwde hardware en ICT structuur en op termijn niet meer ondersteund wordt. Als gevolg hiervan is in 2019 besloten om het digitaal document management systeem (DMS) toe te voegen aan de aanbesteding en onderdeel te laten zijn van het nieuwe IT systeem, om hiermee een volledige integratie te kunnen realiseren. Daarom zijn deze activiteiten in 2019 nog niet gerealiseerd.

3. Onderzoek naar mogelijkheden voor online afname key-applicaties

Om er voor te zorgen dat onze ICT systemen op beveiligingsgebied up-to-date zijn hebben we onderzocht wat de mogelijkheden zijn om onze key applicaties online af te nemen. Het betreft de volgende key applicaties: Office 365, SharePoint, het ERP systeem en het GIS systeem. Met Office 365 en SharePoint zijn we in 2019 overgegaan naar de online versies. Ook voor het ERP systeem en het GIS systeem is het mogelijk en wenselijk om over te gaan naar de online versie. Het online maken van het ERP systeem maakt onderdeel uit van de hiervoor genoemde Europese Aanbesteding en voor het online maken van het GIS systeem zal in 2020 een plan van aanpak opgesteld worden.

Facilitaire zaken

Visie

De huisvesting en faciliteiten van het havenbedrijf worden beheerd vanuit een integrale meerjaren-, duurzame, kwaliteitsvaste en -bewuste gedachte. Dit geldt zowel voor de hard-services (= gebouwgebonden installaties, bouwkundige inrichting en meubilair) als soft-services (diensten). Hierdoor kunnen medewerkers en gasten op een veilige en verantwoorde wijze hun werk uitvoeren in een aangename en verzorgde omgeving. De ambities van het havenbedrijf komen ook tot uiting in de uitstraling van het gebouw, de wijze waarop de faciliteiten worden beheerd en gebruikt, alsmede op en in de voorzieningen die aan medewerkers ter beschikking worden gesteld. Gastvriendschap, openheid en transparantie staan hierin centraal.

Wat willen wij bereiken

Zowel gasten van het havenbedrijf als eigen medewerkers ervaren dat het havenbedrijf maatschappelijk verantwoord ondernemen, professionaliteit, veiligheid, duurzaamheid en gastvriendschap hoog in het vaandel heeft staan.

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. Installeren Cloud Energie Optimizer

Op het klimaatsysteem van het kantoor van het havenbedrijf is een zogenaamde Cloud Energie Optimizer aangesloten. Dit systeem zorgt ervoor dat het klimaatsysteem zo optimaal mogelijk functioneert bij een zo laag mogelijk energieverbruik. Het is de verwachting dat de energiebesparing hiermee kan oplopen tot ca 8%.

2. BREEAM-certificering kantoor havenbedrijf

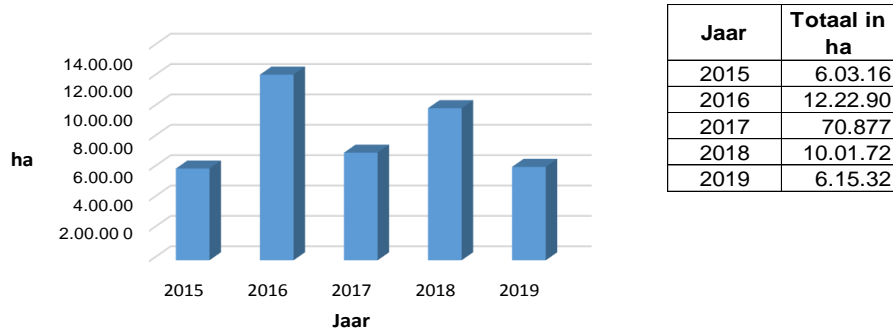
Wij hebben opnieuw de BREEAM-NL In-Use-certificering classificatie 'very good' behaald. In het certificeringstraject is bekeken welke oplossingen wij als havenbedrijf inzetten om ons kantoor zo duurzaam mogelijk te maken. In 2019 is het, ondanks de nieuwe strengere beoordelingsnormen wederom gelukt om de status 'very good' te halen.

VIII. Bijlagen

Facts & Figures

Uitgegeven industrieterrein (incl. 2e uitgifte)

Over de laatste jaren vertonen de gronduitgiftes het volgende beeld:

Direct uitgeefbaar	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Uitgiften in m2	7.678	50.464	8.302
Uitgiften tegen boekwaarde	€ 554	€ 6.775	€ 1.280

Alle bedragen x 1.000 Euro (€)

Grondexploitatie IPM	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Uitgiften in m2	38.276	104.230	78.615
Uitgiften tegen boekwaarde	€ 4.541	€ 12.970	€ 9.775
Overige opbrengsten	€ 0	€ 0	€ 0
Kosten incl. rente	€ -3.835	€ -7.352	€ -4.012

Alle bedragen x 1.000 Euro (€)

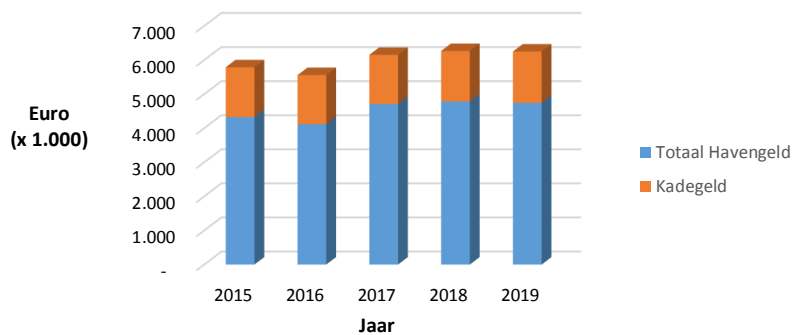
* het verschil tussen de gronduitgiftes totaal in ha en de optelling van direct uitgeefbaar en grondexploitatie IPM wordt veroorzaakt door de uitgifte van zogenaamde reststroken en de omzetting van een huurcontract in een erfpachtcontract.

Haven- en kadegeldinkomsten

Haven- en kadegelden zijn belangrijke inkomstenbronnen voor het havenbedrijf.

Jaar	Zeehaven-geld	Binnenhaven-geld	Totaal Havengeld	Kadegeld	Totaal haven- en kadegeld
2015	3.102	1.227	4.329	1.461	5.790
2016	2.967	1.152	4.119	1.441	5.560
2017	3.399	1.310	4.710	1.444	6.153
2018	3.430	1.356	4.785	1.482	6.268
2019	3.509	1.234	4.743	1.509	6.252

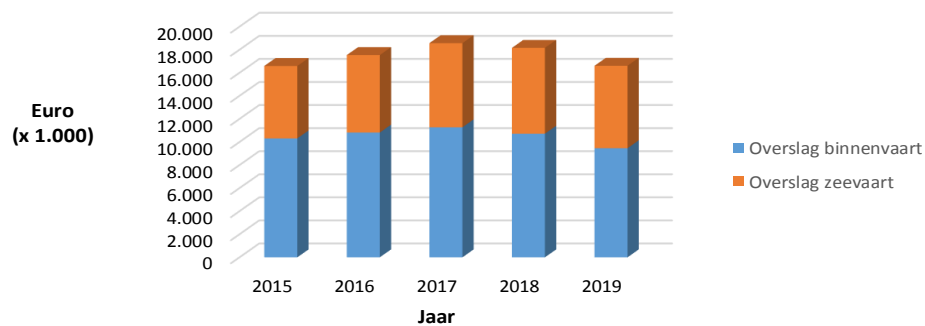
Alle bedragen x € 1.000

Scheepsbewegingen en goederenoverslag

Jaar	Aantal schepen		Goederenoverslag						% t.o.v. vorig jaar
			Zeeschepen (x 1.000 ton)			Binnenvaart-schepen (x 1.000 ton)	Scheepvaart (x 1.000 ton)		
	zee	binnen	gelost	geladen	totaal	gelost/geladen	totaal		
2015	1.769	10.974	3.891	2.389	6.280	10.309	16.589	-1,1	
2016	1.900	11.383	3.496	3.224	6.720	10.816	17.536	5,7	
2017	2.059	11.734	3.998	3.297	7.295	11.273	18.568	5,9	
2018	2.136	12.182	3.983	3.456	7.439	10.722	18.161	-2,2	
2019	2.070	10.976	3.822	3.326	7.148	9.459	16.607	-8,6	

N.B. Percentages zijn berekend over de onafgeronde cijfers.

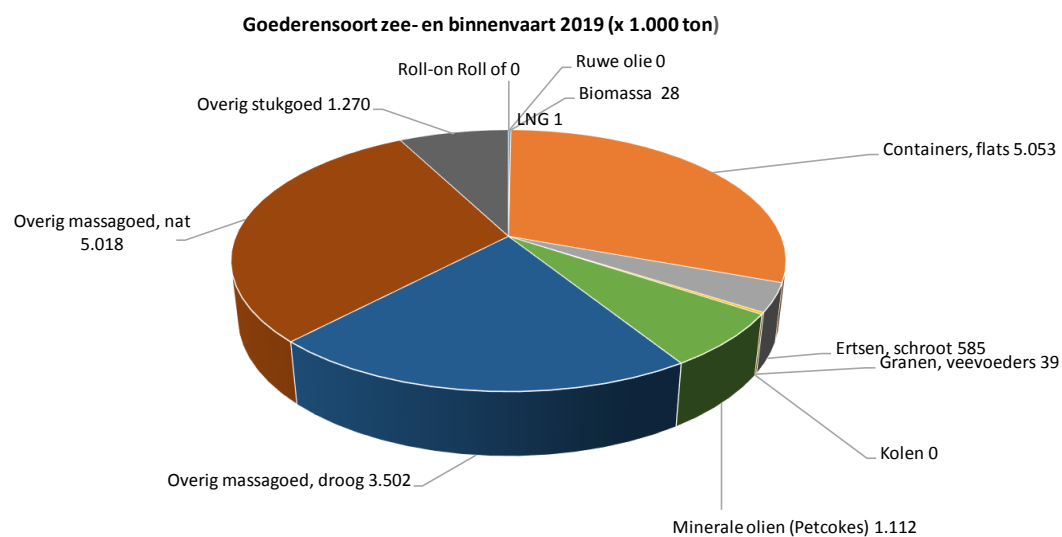
Goederenoverslag per goederensoort (x 1.000 ton)

Zeevaart	2015	2016	2017	2018	2019	% t.o.v. vorig jaar
Biomassa	0	6	0	21	27	100,0
Containers, flats	2.442	2.889	2.851	3.215	3.182	-1,0
Ertsen, schroot	327	502	471	342	362	5,7
Granen, veevoeders	118	26	69	38	33	-12,8
Kolen	0	0	0	2	0	0,0
Minerale olien (Petcokes)	173	92	136	218	296	36,0
Overig massagoed, droog	1.062	1.163	1.540	1.332	1.233	-7,4
Overig massagoed, nat	1.826	1.613	1.783	1.789	1.591	-11,1
Overig stukgoed	332	428	440	482	424	-11,9
Roll-on Roll of	0	0	4	0	0	0,0
Ruwe olie	0	0	0	0	0	0,0
LNG	0	0	0	0	0	0,0
Totaal	6.280	6.720	7.295	7.439	7.149	-3,9

N.B. Percentages zijn berekend over de onafgeronde cijfers.

Binnenvaart	2015	2016	2017	2018	2019	% t.o.v. vorig jaar
Biomassa	4	9	1	0	1	100,0
Containers, flats	1.995	1.982	2.543	1.992	1.872	-6,1
Ertsen, schroot	335	271	160	155	224	44,6
Granen, veevoeders	8	4	9	20	5	-74,4
Kolen	2	0	0	0	0	0,0
Minerale olien (Petcokes)	468	671	795	812	816	0,5
Overig massagoed, droog	3.836	3.635	3.155	3.031	2.269	-25,2
Overig massagoed, nat	2.731	3.418	3.698	3.805	3.427	-9,9
Overig stukgoed	930	825	911	905	845	-6,6
Roll-on Roll of	0	0	0	0	0	0,0
Ruwe olie	0	0	0	0	0	0,0
LNG	1	1	1	0	0	-6,8
Totaal	10.309	10.816	11.273	10.722	9.459	-11,8

N.B. Percentages zijn berekend over de onafgeronde cijfers.

Goederen vervoer per spoor

Jaar	Aantal wagons	% t.o.v. vorig jaar	Vervoerd product (x 1.000 ton)	% t.o.v. vorig jaar
2015	21.832	0,6	649	12,1
2016	30.132	38,0	886	36,5
2017	43.445	44,2	1.427	61,1
2018	40.356	-7,1	1.316	-7,8
2019	40.000	-0,9	1.292	-1,8

N.B. Percentages zijn berekend over de onafgeronde cijfers.

Werkgelegenheid

Opbouw werknemersbestand binnen de vestigingen 2019	
Totale directe werkgelegenheid binnen het gehele haven- en industrieterrein Moerdijk:	10.029 werknemers
Totale indirecte werkgelegenheid gecreëerd door het haven- en industrieterrein Moerdijk:	8.930 werknemers
Totale werkgelegenheid gecreëerd door het haven- en industrieterrein Moerdijk:	18.959 werknemers

Gegevens gebaseerd op een telling.

Vestigingen

Aantal vestigingen op het haven- en industrieterrein Moerdijk 2019 naar sector:

Sector	Aantal vestigingen
Industrie	65
Bouw nijverheid	29
Reparatie van consumentenartikelen en handel	46
Vervoer, opslag en communicatie	114
Verhuur van handel in onroerend goed, verhuur van roerende goederen en zakelijke dienstverlening	182
Overig	5
Totaal	441

Bron: Lijst gevestigde bedrijven Havenbedrijf Moerdijk

Personalia en nevenfuncties Directie en Raad van Commissarissen

Directie

F.J. (Ferdinand) van den Oever

Ferdinand van den Oever is Directeur-Bestuurder van het Havenbedrijf Moerdijk (CEO)

Geboortejaar: 1964
Nationaliteit: Nederlandse
Benoemd: Directeur-Bestuurder (CEO) per 05-12-2016

Voorgaande functie

Directeur van de gemeenschappelijke regeling Havenschap Moerdijk

Nevenfuncties

- Vicevoorzitter Bestuur Stichting Sociaal Fonds voor het Horecabedrijf (SFH);
- Lid Raad van Beheer van Stichting Leidingenstraat Nederland (LSNED);
- Bestuurslid Stichting Bedrijfsbrandweezorg Moerdijk (SBM) (q.q. in lijn met de statuten);
- Bestuurslid Stichting Beveiliging Industrierrein Moerdijk (SBIM) (q.q. in lijn met de statuten).

Raad van Commissarissen

Dr. Ir. P.J.M. (Peter) van Laarhoven

Peter van Laarhoven is voorzitter van de Raad van Commissarissen van het Havenbedrijf Moerdijk.

Geboortejaar: 1959
Nationaliteit: Nederlandse
Benoemd: Voorzitter van de Raad van Commissarissen per 01-01-2017
Einde huidige termijn: 31-12-2020

Huidige/voorgaande functie

Directeur Van Laarhoven Toezicht en Advies (huidig)
Director Corporate Development bij Schiphol Group (voorgaand)

Nevenfuncties

- Voorzitter Raad van Commissarissen Consultants in Quantitative Methods (CQM);
 - Lid Strategisch Platform Logistiek (Topteam Logistiek) tot 01-01-2020;
 - Vicevoorzitter Raad van Toezicht TNO;
 - Lid Raad van Commissarissen CB Logistics;
 - Lid Raad van Advies H&S Group B.V. (per 01-01-2020 lid van de RvC aldaar);
 - Lid Netherlands National Commission Unesco;
 - Lid Raad van Toezicht van de HAN University of Applied Sciences (per 01-01-2020);
 - Lid Raad van Advies UTurn.
-

Drs. M.H.T. (Marjolein) Jansen

Marjolein Jansen is lid van de Raad van Commissarissen van het Havenbedrijf Moerdijk.

Geboortejaar:	1970
Nationaliteit:	Nederlandse
Benoemd:	Lid van de Raad van Commissarissen per 01-01-2017
Datum aftreden:	31-12-2019
Datum herbenoeming:	1-1-2020 voor een periode van 4 jaar

Huidige/voorgaande functie:

Lid Raad van Bestuur van het Kadaster; per 1-1-2020 plaatsvervangend voorzitter aldaar (huidig)
Vicevoorzitter College van Bestuur Vrije Universiteit Amsterdam (voorgaand)

Nevenfuncties:

- Vicevoorzitter Bestuur Stichting Sail Amsterdam (onbezoldigd);
 - Lid Raad van Toezicht Hout- en Meubileringscollege;
 - Lid Raad van Toezicht The Hague Security Delta;
 - Lid Raad van Toezicht Stichting Erfgoedhavens Rotterdam (per 01-01-2020).
-

Dr. J.M. (Jan) van der Eijk

Jan van der Eijk is lid van de Raad van Commissarissen van het Havenbedrijf Moerdijk.

Geboortejaar:	1953
Nationaliteit:	Nederlandse
Benoemd:	Lid van de Raad van Commissarissen per 01-01-2017
Einde huidige termijn:	31-12-2020

Huidige/voorgaande functie

Technology and Business Innovation Consultant (huidig)

Group Chief Technology Officer Royal Dutch Shell (voorgaand)

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Toezicht Universiteit Utrecht;
 - Lid Stuurgroep Energie Swiss National Science Foundation;
-

Organigram

Organigram Havenbedrijf Moerdijk N.V. per 31-12-2019

